

premsela
.org/

Nederlands
Instituut voor
Design en Mode

Richard
Hutten/

Sjoerd
Woonland/

Jaarbericht 2011/

Premsele, Nederlands Instituut voor Design en Mode zet zich in voor de groei van de Nederlandse vormgeving. Design heeft daarbij niet alleen een culturele, maar ook een sociale en economische betekenis. Design draagt bij aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken, relevante technische ontwikkelingen en cultuur. Premsele organiseert lezingen, debatten en tentoonstellingen, en is uitgever van het Nederlandse designtijdschrift *Morf*, en de internationale portal *Design.nl*. Hierbij werkt Premsele intensief samen met een groot aantal nationale en internationale partners, culturele instituten en bedrijven. Met deze activiteiten richt het instituut zich op ontwerpers, studenten, opdrachtgevers, producenten, professionals en geïnteresseerden, zowel in Nederland als daarbuiten.

OMSLAG/
SPRING. SINDS OKTOBER 2011
PROGRAMMEERT PREMSELE HET
DESIGNHUIS IN EINDHOVEN.
PREMSELE EN DUTCH DESIGN
WEEK PRESENTEERDEN DE
OPENINGSTENTONSTELLING SPRING:
OVER TOPDESIGN, TALENT EN
INSPIRATIE. MIRIAM VAN DER LUBBE
CUREERDE DEZE TENTONSTELLING
WAAR HET WERK TE ZIEN WAS
VAN VIJFTIEN GERENOMMEERDE
NEDERLANDSE ONTWERPERS DIE ALLEN
HUN WORTELS HEBBEN IN EINDHOVEN.
DEZE ONTWERPERS SCHOVEN ELK
EEN TALENT NAAR VOREN EN LIETEN
DAARNAAST ZIEN DOOR WIE ZE ZELF
BEÏNVLOED ZIJN. DE COVER VAN DIT
JAARBERICHT TOONT DE RUIMTE IN
HET DESIGNHUIS WAAR DE ONTWERPEN
NAAST ELKAAR STONDEN VAN
ONTWERPER RICHARD HUTTEN EN HET
DOOR HEM GEKOZEN TALENT SJOERD
VROONLAND.

RICHARD HUTTEN: TABLE CHAIR/1991,
BOOK CHAIR/2008 EN ZUIDERZEE
CHAIR/2011.
SJOERD VROONLAND: EXTENSION
CHAIR/2009, ROTAN CHAIR/2009
EN SADDLE STOOL/2010.
FOTO: LIZZY KALISVAART

Redactie /
Marije Liewens
Laura Martz
Corine van Renswoude
Karina Smrkovsky
Jacqueline Stolmeijer-Arends
Annedien Vermulm (stagiair)

Grafisch ontwerp /
Pot & van der Velden

**Medewerkers van Premsele
in 2011 /**
Floor van Ast
Tinka Below
Liesbeth Bijvoet
Gwendoline van Bossé
Renske Brinkman
Samantha Castano
Flora van Gaalen
Bart Heerdink
Aart Helder
Roel Klaassen
Eve-Marie Kuijstermans
Merlijne van de Laar
Job Meihuizen
Esiher Munoz Grootveld
Els van der Plas
Eva Postema
Maya Shamir
Karina Smrkovsky
Jacqueline Stolmeijer-Arends
Anja Tollenaar
Tim Vermeulen
Christine Vroom

**Raad van Toezicht
Premsele in 2011 /**
Jan Tichelaar (voorzitter tot september)
Johan Kleyn (voorzitter per augustus)
John Smits (penningmeester)
Irma Boom
José Teunissen

Subsidiënten /
Ministerie van Onderwijs
Cultuur en Wetenschap
Gemeente Amsterdam

Premsele.org /
Wil je nieuws ontvangen over
onze projecten? Meld je dan
aan op premsela.org en ontvang
onze digitale nieuwsbrief.
Volg ons ook op
facebook.com/premsela en
twitter.com/premsela.

Contact /
Postbus 75905
1070 AX Amsterdam
Nederland
Tel — 020 3449 449
Fax — 020 3449 443
E-mail — info@premsela.org
premsela.org

**Premsele, Nederlands
Instituut voor Design
en Mode, heeft grote
successen geboekt en
tegelijktijd grote
veranderingen door-
gemaakt in 2011.
Het jaar begon met
een nieuwe directeur
en concludeerde in
een samenwerking
met het Nederlands
Architectuurinstituut (NAi)
en Virtueel Platform.**

ELS VAN DER PLAS, DIRECTEUR PREMSELE.
FOTO: BART KOETSIER.

Een succesvol en bewogen jaar

Een aantal mijlpalen /

In 2011 bereikte Premsele een aantal mijlpalen. Het instituut regelde de doorstart van het Designhuis in Eindhoven, tijdens en met de Dutch Design Week, met de succesvolle expositie *Spring, over topdesign, talent en inspiratie*, die geopend werd door H.K.H. Prinses Máxima. Inmiddels heeft het Designhuis

succesvolle exposities gehad, een lezingenprogramma opgezet met de Design Academy Eindhoven en een goed bezocht educatief programma ontwikkeld. Premsele ontwikkelde in 2011 ook het CRvA (Centraal Register Vormgevingsarchieven) - dat Premsele startte met de Mondriaan Stichting en het Rijksbureau voor Kunst-historische Documentatie (RKD) - tot het *Nationaal Design Archief* dat de in Nederland verspreide design- en modearchieven verbindt. We zijn in 2011 partner geworden in drie nieuwe Nederlandse designarchieven: *Louis Kalff* Instituut voor industriële vormgeving in Eindhoven, *Modekern*, het archief voor mode in Arnhem, en het archief voor grafische vormgeving, samen met Bijzondere Collecties van de Universiteit van Amsterdam. Daarnaast omarmde Premsele de designarchieven van musea en particulieren, die we coördineerden en ontsloten.

Naast deze nationale programma's heeft Premsele in 2011 een succesvol internationaal programma gerealiseerd, mede binnen het Dutch Design Fashion Architecture (DutchDFA) programma dat we samen draaien met het Nederlands Architectuurinstituut, de

Beroepsorganisatie Nederlandse Ontwerpers (BNO) en de grote steden. Het programma is mede opgericht door de ministeries van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OC&W), Economische zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) en Buitenlandse Zaken (BuZa). In het kader van DutchDFA werden twee succesvolle exposities ontwikkeld: *Connecting Concepts*, over het ontwerpproces van design en *Basic Instincts*, over de aard van en invloeden op Nederlandse mode. *Connecting Concepts* was te zien in India en China; *Basic Instincts* deed Berlijn aan. Daarnaast was de eerste expositie in het Designhuis, *Spring*, zo'n succes dat deze in 2012 en 2013 Milaan, Jakarta en Moskou zal aandoen.

Veranderende omgeving /

De genoemde successen waren geen makkelijke resultaten. In het begin van het jaar veranderde de 'Umwelt' van Premisela. De politiek besloot tot bezuinigingen en veranderingen van de culturele infrastructuur, de maatschappelijke werkelijkheid veranderde razendsnel. In de eerste helft van het jaar hebben Premisela en Virtueel Platform de strategische kansen onderzocht van een meer expliciete koppeling van beide disciplines. Met de brancheorganisaties, de Federatie Dutch Creative Industries, BNO, Modint, het NAI

en het Stimuleringsfonds voor Architectuur, is gesproken over samenwerking en afstemming. In juni werd Premisela ingehaald door de brief *Meer dan kwaliteit; een nieuwe visie op cultuurbeleid* van de staatssecretaris van Cultuur aan de Tweede Kamer, en kwam de organisatie in de fusie terecht met NAI en Virtueel Platform.

Tijdens deze veranderingen gingen de programma's en activiteiten gewoon door. Premisela was het jaar begonnen met een nieuw beleidsplan 2011-2012 waarin de missie van Premisela niet alleen vanuit het culturele domein werd geëvalueerd, maar ook vanuit een maatschappelijke en economische urgentie. Deze verbrede doelstelling bepaalde in 2011 de keuzes die de organisatie maakte.

In het kader van waardering, reflectie, documentatie en het ontsluiten van hedendaags en historisch erfgoed, heeft Premisela een publicatieserie opgezet onder de titel *Premisela Press*. Met verschillende nationale en internationale uitgeverijen werkte *Premisela Press* aan verhalen over designobjecten, monografieën en toekomstbeelden. Daarnaast gaven Premisela en Modint, vanwege herhaalde vragen uit de sector, de opdracht voor een onderzoek naar het bestaansrecht van een Fashion Council, die coördinatie en bemiddeling ten

behoefte van de modesector voorstaat. Naast deze nieuwe lijnen zette Premisela zijn programmering rond de positie van de amateur en open design, internationalisering, mode en erfgoed gewoon voort.

'De eerste expositie in het Designhuis, Spring, was zo'n succes dat deze in 2012 en 2013 Milaan, Jakarta en Moskou zal aandoen'

Communicatie /

Begin 2011 werd ook het strategische communicatieadvies-traject afgerond. Om te komen tot consistente beeldvorming over Nederlands design en Premisela als organisatie, is voor 2011 een aantal uitgangspunten geformuleerd. Premisela veranderde zijn naam van platform naar instituut en zette in op vrije publiciteit voor projecten en het vakgebied, met social media als integraal onderdeel van de communicatiestrategie. Ook lag de focus op het tonen van waar Premisela voor staat, een selectie van relevante en zichtbare projecten, en op de zichtbare koppeling tussen Premisela, de nieuwsportal *Design.nl* en het studentenblad *Morf*. Na afloop van het jaar had de communicatie-

strategie haar vruchten afgeleverd. Door de media is veel, positief en uitgebreid over design en mode en over de activiteiten van Premisela gecommuniceerd. Met de AVRO en Sieraad Art Fair hebben we een driedelige serie over het hedendaagse sieraad opgezet. De AVRO was ook partner in de *Rotterdam designprijs*, die naast de juryprijs ook een Premisela Publieksprijs kende die verrassend werd gewonnen door het Vlaamsch Broodhuys. Een van de doelstellingen van de prijs, het stimuleren van debat over de definitie van design, werd hiermee direct gehaald. Het tijdschrift *Eigen Huis & Interieur* was mediapartner voor *My first Design Collection*: de succesvolle cursus die jonge geïnteresseerden opleidt tot mogelijke verzamelaars met als doel mensen meer bewust te maken van ons cultureel erfgoed.

Organisatorische prioriteiten voor 2011 /

Het aantrekken van een derde geldstroom was een aandachtspunt in het bestuursverslag van 2010. Doordat Premisela moest fuseren is dit doel komen te vervallen, vooral wat betreft sponsors en private donoren. Wel heeft de organisatie langlopende financiële afspraken gemaakt met de Gemeenten Eindhoven en Arnhem. De Raad van Toezicht heeft in het begin van het jaar een nieuwe

voorzitter aangezocht die zowel juridische expertise heeft, als ervaring op het gebied van fusies en overnames. Dat was van groot belang voor de situatie waarin de organisatie terecht was gekomen. Johan Kleyn begon als voorzitter in september 2011. Huisvesting stond hoog op de agenda vanwege het einde van de huurovereenkomst per december 2010 en ook vanwege de gewenste zichtbaarheid en toegankelijkheid van Prensela. Het punt verviel toen duidelijk werd dat het hoofdkantoor van de nieuwe organisatie in Rotterdam zou worden gevestigd. Wel heeft Prensela de regionale spreiding van het designveld bevestigd door het Designhuis in Eindhoven te betrekken en te programmeren.

Taken en activiteiten 2011 /

Het zorgen voor verdieping en debat op het gebied van design zijn belangrijke taken van Prensela. In 2011 maakte Prensela deze taken waar met het symposium *Copy/Culture* op het Design Festival DMY in Berlijn. Kopiëren en copyright stonden centraal, evenals de voordelen van delen (dare to share). De vooraanstaande Amerikaanse socioloog Richard Sennett bracht nieuwe inzichten tijdens de *Prensela Lezing* in het Muziekgebouw aan 't IJ, voor een 500-koppig publiek. Zijn lezing *Out of Touch* onderzocht

de betekenis van aanraking en emotie bij het ontwerpproces. Ook onderwijs en onderzoek neemt Prensela al jaren serieus. Timo de Rijk aanvaardde de *Prensela Leerstoel Design Cultures* aan de Vrije Universiteit Amsterdam op 25 mei 2011 en *Morf*, het grootste designtijdschrift van Nederland, vond weer zijn weg naar ruim 12.000 designstudenten. Ondertussen werd op de valreep van het nieuwe jaar het HBO-convenant ondertekend, dat als doel heeft het designonderwijs te adviseren en daardoor meer te laten aansluiten op maatschappij en markt. Prensela gaf TNO de opdracht om onderzoek te doen naar de economische waarde van design. Dit onderzoek wees uit dat design een van de snelst groeiende sectoren is van de Nederlandse economie, mede doordat het een flexibele en innovatieve sector is.

Kortom, Prensela heeft zich in 2011 hard gemaakt voor de versterking en ontwikkeling van de culturele, maatschappelijke en economische betekenis van design en mode. De organisatie zet dat in 2012 voort en verwacht in het nieuwe instituut in 2013 zijn expertise, meerwaarde en erfgoed mee te nemen ter versterking van de samenwerking tussen de verschillende ontwerpdisciplines. /

Veranderende politieke omstandigheden

In april 2011 ontvingen alle sectorinstellingen een brief van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap ter aankondiging van het besluit tot intrekking van de aanwijzing als sectorinstituut. In mei 2011 kwam het bezuinigingsadvies van de Raad voor Cultuur uit, plus de bijbehorende sectoranalyses.

Op 10 juni stuurde de staatssecretaris van Cultuur een brief aan de Tweede Kamer met de titel 'Meer dan kwaliteit; een nieuwe visie op cultuurbeleid'. Het kabinet wil de krachten van architectuur, vormgeving en nieuwe media maximaal benutten. Het constateert dat de vraagstukken steeds meer domeinoverstijgend zijn en overheidsmiddelen versnippert. In zijn brief geeft de staatssecretaris aan dat het NAI, Prensela en Virtueel Platform worden samengebracht tot één ondersteunende instelling voor de creatieve industrie. Hierbij is het uitgangspunt dat de kracht en de sterke merken van de instellingen behouden blijven, net als de zichtbaarheid van de afzonderlijke disciplines architectuur, vormgeving en nieuwe media.

Vanaf juni 2011 is Prensela in gesprek met het NAI en Virtueel Platform over de wijze waarop de samenwerking vorm zou moeten krijgen. In november 2011 besloot het ministerie

van OCW tot het aanstellen van een kwartiermaker met de eindverantwoordelijkheid voor het beleidsplan en de begroting 2013-2016 van de nieuw te vormen ondersteunende instelling voor de creatieve industrie. Op 1 februari 2012 is de intentie tot fusie getekend en het beleidsplan ingediend.

Bovenstaande beleidsbeslissing komt mede voort uit het feit dat de Nederlandse overheid een aantal topsectoren heeft aangewezen, waaronder de creatieve industrie. Onder creatieve industrie verstaat de Nederlandse overheid onder andere: design, mode, architectuur, nieuwe media en games. Het Topteam Creatieve Industrie, dat bestaat uit vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven, onderwijsinstellingen en de overheid, kwam in september 2011 met zijn advies aan het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) en de staatssecretaris van OCW. De sectoren van de creatieve industrie hebben hun natuurlijke thuisbasis verspreid over verschillende regio's en grote steden in Nederland. Als ondersteunende instelling in de culturele basisinfrastructuur zet Prensela, ook voor de nieuwe instelling, in op de koppeling en afstemming tussen de economische en culturele agenda van de ministeries van EL&I, OCW en Buitenlandse Zaken. De contacten en afspraken van Prensela met de besturen van Amsterdam, Arnhem, Eindhoven en Rotterdam passen in deze ambitie, evenals het programmeren van het Designhuis Eindhoven samen met Capital D en Gemeente Eindhoven, en het financieel inzetten op verschillende archieven in Amsterdam, Eindhoven en Arnhem.

Tentoonstellingen/

Naast de twee tentoonstellingen die Premsula ontwikkelde voor het DutchDFA programma, *Connecting Concepts* en *Basic Instincts*, organiseerde Premsula een aantal andere exposities. Belangrijke stap in 2011 was de opening en programmering van het Designhuis in Eindhoven.

Connecting Concepts

Connecting Concepts is een reizende tentoonstelling over design, mode en architectuur die in de eerste plaats is ontwikkeld voor het DutchDFA programma. Met *Connecting Concepts*, gecureerd door Ed van Hinte, wil Premsula de typisch Nederlandse benadering van ontwerpen laten zien, met de nadruk op het proces. Door in de bijna 45 ontwerpen die inmiddels met de tentoonstelling meereizen de slimme benadering te duiden, helpt *Connecting Concepts* bezoekers niet alleen om design beter te begrijpen, maar biedt het ook aanknopingspunten voor internationale opdrachtgevers, industrie en onderwijsinstellingen om met Nederlandse ontwerpers aan de slag te gaan. Tijdens de Shanghai Creative Industry Week 2011 heeft de Nederlandse deelname - met een gevarieerd programma over de ontwerpmentaliteit van Nederland, waarvan *Connecting Concepts* een belangrijk onderdeel vormde - de Best Innovation and Practice Award gewonnen. De tentoonstelling *Connecting Concepts*,

onderdeel van DutchDFA en geproduceerd door Premsula in samenwerking met Capital D en NAI, was in 2011 op verschillende plekken in India te zien. Bezoekers zagen het werk van onder anderen Marcel Wanders, Ted Noten, Maria Blaisse en Tjeerd Veenhoven. Achtereenvolgens werden Ahmedabad, Mumbai en Bangalore aangedaan, telkens geflankeerd door een randprogramma van lezingen, workshops of debatten. In Bangalore kon er bijvoorbeeld worden meegedaan aan de workshop *Re-Cycling Cycling*, waarmee het fietsen in Bangalore werd gepromoot. Deze workshop werd geleid door Janak Mistry (Srishti School of Art, Design and Technology), Murali H.R. (Namma Cycle) en curator Ed van Hinte (Premsula). Er werd ook veel aandacht besteed aan de relatie met het Indiase designonderwijs en het voorwerk voor het opstarten van een *workspace* naar het model van de Dutch Design Workspace in Shanghai.

Samen met BNO en Capital D verzorgde Premsula een bijdrage aan de Dutch Design Incubator op de eerste editie van de Beijing Design Week. In het paviljoen werden onder meer de exposities *Liberation of Light* en *Connecting Concepts* getoond. Diverse vertegenwoordigers uit de Nederlandse ontwerpwereld gaven lezingen of gingen in discussie met internationale vakgenoten. *Connecting Concepts* reisde daarna door naar de Shanghai Creative Industry Week met opnieuw tal van lezingen en discussies door onder anderen Jacob van Rijs van MVRDV,

Bright Cities, Gertjan Meeuws, kunstenaar en architect Daan Roosegaarde en Jeroen Jonkers van NorthernLight.

The Times of India/

'From fashion wear to architecture, graphic and product designs, the collection of around 30 items displayed at the exhibition at NID reflects the design concepts, processes and interdisciplinary practice in the Netherlands. It not only reflects how the design process in the Netherlands works, but also a deeper understanding of Dutch culture.'

CONNECTING CONCEPTS,
KNOTTED CHAIR, MARCEL WANDERS FOR CAPELLINI, 1996.

CONNECTING CONCEPTS,
GLUEJEANS, JUXTAPOSE, G + N.

Basic Instincts Berlijn

Preview 23 maart, tentoonstelling
30 juni - 31 juli
Partner: DutchDFA

Premesela ontwikkelde voor DDFA de modetentoonstelling *Basic Instincts*, die relaties liet zien met andere disciplines. Samengesteld door het Nederlandse en internationale ZOO magazine, gecureerd door Mosign uit Parijs en vormgegeven door Henrik Vibskov uit Denemarken gaf *Basic Instincts* een internationale kijk op Nederlandse mode en creativiteit. In juli 2011 was de modetentoonstelling te zien in Berlijn. Samen met het *Dutch Denim Diner* vormde *Basic Instincts* het hoogtepunt van het modeprogramma tijdens Berlin Fashion Week en de beurs Bread & Butter. In Turkije ging DutchDFA alvast van start met de verkenning voor het programma van 2012. Het succes van DutchDFA werd onderzocht in de beleidsbrief van Staatssecretaris Zijlstra. De in het programma ontwikkelde werkwijze werd als aanbeveling gegeven voor toekomstige internationalisering binnen het hele cultuurveld en de sector creatieve industrie in het bijzonder.

In conceptstore Voo in de Oranienstrasse te Berlijn, organiseerde Premesela op 23 maart een preview van de expositie *Basic Instincts*. Dit als voorbereiding op de tentoonstelling in juli. Voor een publiek bestaande uit pers en genodigden uit Duitse mode- en designnetwerken werd het creatieve team en het concept van *Basic Instincts* gepresenteerd. Het team bestond uit: Luca Marchetti en Emanuele Quinz (mosign, Parijs, curatoren), José Klap en Sandor Lubbe (Zoo Magazine

DE TENTOONSTELLING BASIC INSTINCTS IN BERLIJN, IRIS VAN HERPEN.
FOTO: TREVOR GOOD.

Amsterdam, creatieve leiding) en modeontwerper Henrik Vibskov (Kopenhagen, tentoonstellingsontwerp). Marchetti lichtte het creatieve concept achter *Basic Instincts* toe en gaf zijn visie op Nederlandse mode. Hij benadrukte daarbij dat de multidisciplinaire manier van werken karakteristiek is voor Nederlands ontwerp.

Op 30 juni was de officiële opening van de tentoonstelling *Basic Instincts* in Villa Elisabeth in Berlijn. De tentoonstelling werd geopend door Ben Knapen, staatssecretaris van Buitenlandse Zaken, en Bernd Neumann,

Beauftragter der Bundesregierung für Kultur und Medien. Bij *Basic Instincts* verscheen een gratis iPad-catalogus en een Duitstalig magazine. Ruim 30 Duitse printmedia maakten vermelding van de tentoonstelling en 72 keer werd er online aandacht aan besteed. Uiteindelijk bezochten 3.500 mensen de tentoonstelling in Berlijn. *Basic Instincts* is in 2012 in ieder geval nog in Arnhem te zien.

Kijk voor een impressie van de opening in Berlijn op www.premesela.org/tentoonstellingen
Download ook de gratis Basic Instincts catalogus als App in de iTunes store.

IKH FRANCES MALKHA OPENDE DE TENTOONSTELLING SPRING; OVER
KOPDESIGN, INLEME EN INSPIRATIE. OP DE FOTO VIAR ONWERPER
MARCOLEIN VAN PUFFELEN, DIRECTEUR DUTCH DESIGN MEER HANS ROBERTUS,
IKH FRANCES MALKHA EN ONWERPER EN ILLUSTRATOR KIM MELLING. ZIJ
STANFOND HET WERK VAN ONWERPER KIM MELLING. AAN DE WAND HANGT
WERK VAN MARCOLEIN VAN PUFFELEN, ONWERPER BLO NIKS.
FOTO: JOB VANSEN

Zoo Magazine/

'It is not just a show or a showcase, Basic Instincts is almost a 3D metaphor representing a state of mind, an attitude. It is interpreting today's Dutch creative culture, mapping a range of ideas that originate in fashion but interact with other disciplines.'

Spiegel online/

'Große Namen, große Ideen: da Neue im Bestehenden, der Blickwechsel mit dem Perspektivwechsel. Jede dieser Landschaften – so das Konzept – soll eine Idee Verkörpern, einen Aspekt niederländischer Designkultur.'

Designhuis Eindhoven**Oktober – december****Partners: Capital D, gemeente Eindhoven**

Premsele programmeert vanaf oktober 2011 het Designhuis te Eindhoven, in samenwerking met Capital D en de gemeente Eindhoven. Het doel van het Designhuis, en de programmering ervan door Premsele en Capital D, is het voortzetten van een structurele presentatieruimte voor design in Nederland en een ontmoetingsplek voor een breed publiek en professionals. Het Designhuis richt zich inhoudelijk op het geven van informatie en het organiseren van presentaties op het gebied van design, zowel nationaal als internationaal. Uitgangspunten daarbij zijn: aandacht en verdieping geven aan onderzoek en innovatie, en aan de functie van design in de maatschappij. Tot en met 2012 programmeert Premsele vier tentoonstellingen en verschillende kleinere presentaties. Naast de tentoonstellingen is er een uitgebreid educatie- en activiteiten-

programma ontwikkeld dat zich richt op leerlingen van het Voortgezet Onderwijs en MBO, zowel landelijk als regionaal. De doelstelling van het programma is jongeren bekend en enthousiast maken voor design en toegepaste kunst.

Op 24 oktober 2011 opende HKH Prinses Maxima de eerste tentoonstelling geprogrammeerd door Premsele en de Dutch Design Week: *Spring; over topdesign, talent en inspiratie*.

OPENING TENTOONSTELLING SPRING: OVER TOPDESIGN, TALENT EN INSPIRATIE. IN DE HAL VAN HET DESIGNHUIS WERK VAN MASOOD HASBANI. FOTO: LIZZY KALISVAART.

Spring; over topdesign, talent en inspiratie**24 oktober – 31 december****Partner: Dutch Design Week**

Premsele en Dutch Design Week presenteren in het Designhuis in Eindhoven de tentoonstelling *Spring; over topdesign, talent en inspiratie*. Dutch Design Week vierde met *Spring* haar tienjarig bestaan. Miriam van der Lubbe cureerde de tentoonstelling die verbindingen tussen ontwerpers laat zien. Wie leerde van wie? En wie vormt de inspiratiebron voor de ontwerpers van vandaag? Kopstukken die begonnen in Eindhoven – onder anderen Richard Hutten,

TENTOONSTELLING SPRING: OVER TOPDESIGN, TALENT EN INSPIRATIE. WERK VAN LOTTY LINDENAN EN PIET HEIN EEK. FOTO: LIZZY KALISVAART.

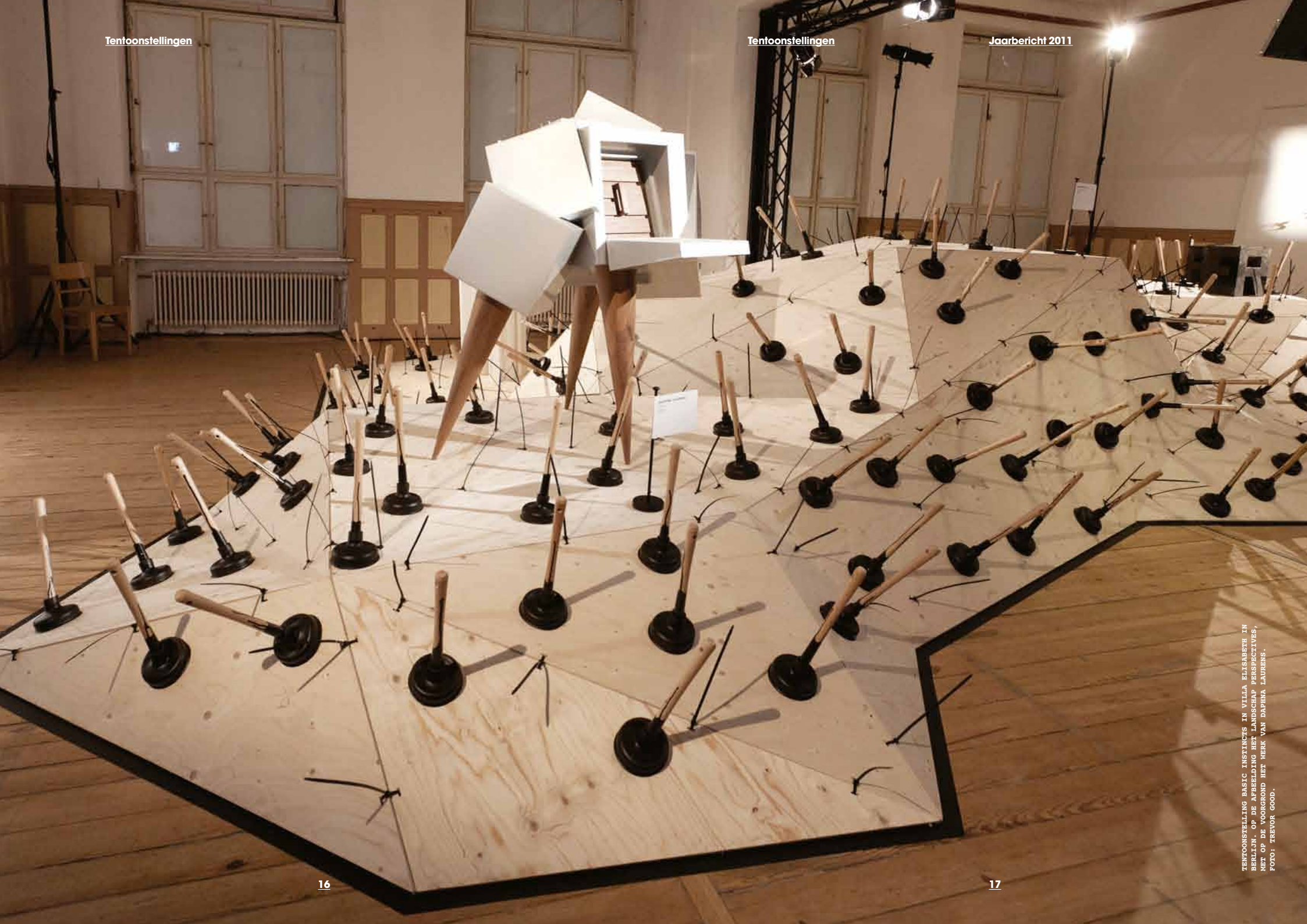

TENTOONSTELLING SPRING: OVER TOPDESIGN, TALENT EN INSPIRATIE. WERK VAN STUDIO MAKINK EN BEY, MARIJKE VAN DER WIJST EN NYRKE SYBRANDY. FOTO: LIZZY KALISVAART.

Jurgen Bey, Piet Hein Eek, Studio Wieki Somers, Corien Pompe (Volvo), Monika Mulder (Ikea) – laten eigen werk zien maar ook werk van hun 'beïnvloeders'. Verder schuiven deze

ontwerpers een getalenteerde en onbekende collega naar voren. Op deze manier ontstaat een drieluik van drie generaties nationale en internationale ontwerpers.

Nijver|heden**26 mei 2011 – 12 februari 2012****Partner: Zuiderzeemuseum, Enkhuizen**

Op donderdag 26 mei opende in het Zuiderzeemuseum in Enkhuizen de tentoonstelling *NIJVER|heden, de evolutie van ambachten*. Gastcuratoren Rianne Makkink en Jurgen Bey (Studio Makkink & Bey) lieten met werk van diverse ontwerpers zien hoe de historische ambachten in het voormalige Zuiderzeegebied zijn geëvolueerd en hoe deze het hedendaags ontwerp en industriële processen beïnvloeden. De ontwerpers in *NIJVER|heden* waren ieder op hun eigen manier met het verloop van deze ontwikkelingen bezig. De tentoonstelling was voor publiek te zien van 27 mei 2011 tot en met 12 februari 2012. Premsula ondersteunde het vooronderzoek voor de tentoonstelling. Premsula organiseerde in januari 2012 ook het symposium *Me Craft/You Industry*, over de maakbare toekomst van de industrie, dat aansloot bij de inhoud van *NIJVER|heden*.

ONTWERPER MEREL KAHOF BIJ HAAR WIND KNITTING FACTORY IN DE TENTOONSTELLING NIJVER|HEDEN IN HET ZUIDERZEE MUSEUM ENKUIZEN. FOTO: LIZZY KALLISVAART.

Munt met een Missie**Vanaf 12 september****Partners: Ministerie van Financiën, Rijksakademie van Beeldende Kunsten, Amsterdam, Wereld Natuur Fonds, Centraal Museum Utrecht, De Koninklijke Nederlandse Munt, AVRO, Mevis & Van Deursen**

Een munt kan worden gezien als het kleinste denkbare designstuk met het grootste denkbare bereik. Om de ontwerp kennis voor Nederland te behouden, nieuwe ontwikkelingen te volgen en het publieke karakter beter voor het voetlicht te brengen riepen het Ministerie van Financiën, de Koninklijke Nederlandse Munt en de Rijksakademie van Beeldende Kunsten het project *Munt met een Missie* in het leven.

Ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van het Wereld Natuur Fonds werden twaalf ontwerpers en kunstenaars gevraagd een ontwerp te leveren voor een gelegheidsmunt. Bij de gelijknamige tentoonstelling in het Centraal Museum maakte de AVRO een reeks uitzendingen over het ontwerp proces en gaf ontwerpersduo Mevis & Van Deursen een publicatie vorm. De tentoonstelling is nog tot en met 23 september 2012 in het Centraal Museum te zien. Premsula verzorgde in het kader van *Munt met een Missie* een serie lezingen in het Centraal Museum, waar in 2011 Lex Pott (ontwerper) op 26 oktober en Maarten Brinkman (onderzoeksmiddewerker Centraal Museum) op 7 december aanwezig waren als sprekers. In 2012 volgde op 18 januari nog een lezing van Bruno Ninaber van Eyben (industriële ontwerper).

DE TENTOONSTELLING MUNT MET EEN MISSIE IN HET CENTRAAL MUSEUM UTRECHT. PREMSULA ORGANISEERDE IN SAMENWERKING MET HET CENTRAAL MUSEUM UTRECHT EEN SERIE LEZINGEN IN HET KADER VAN DEZE TENTOONSTELLING. FOTO: ERNST MORITZ.

Publicaties/

Premsele press/

De geschiedenis en het erfgoed van de vormgevingssector is, naar de mening van Premsele, onvoldoende onderzocht, beschreven, gedocumenteerd en ontsloten. Premsele wil met andere partijen en instellingen de nodige inhaalslag op het gebied van design-publicaties maken.

Premsele brengt via zijn publicatieprogramma Nederlandse ontwerpers en bedrijven die een belangrijke rol hebben gespeeld op het gebied van vormgeving, uitvoerig onder de aandacht. Belangrijke stromingen en bewegingen worden hierin uitgelicht. Daarnaast vertelt Premsele designverhalen over bekende objecten in een serie aansprekende boekjes, toegankelijk voor een groot publiek. Premsele Press gaat dus enerzijds over onze rijke designgeschiedenis, ofwel de *Canon van het Nederlandse design*, en anderzijds over de rol van design in onze maatschappij op dit moment en in de toekomst: *The Future of Design*. Voor deze publicaties gaat Premsele een samenwerking aan met één of meerdere partners en uitgevers. In alle publicaties staan kwaliteit en beeld voorop. Hieronder een overzicht van de publicaties die in 2011 verschenen.

De stoel van Rietveld, van meubel tot icoon
10 maart
Partners: NAI Publishers, Stedelijk Museum Amsterdam, AVRO, Lex Reitsma

De rood-blauwe stoel van Gerrit Rietveld is een icoon. Het object is te zien in musea over de hele wereld. Dit is echter niet altijd zo geweest, vroeger was de stoel gewoon een gebruiksvoorwerp. Filmmaker Lex Reitsma en Rietveldspecialist Marijke Kuper* maakten samen met Premsele en NAI Publishers een documentaire en een boek over het verhaal achter de stoel: *De stoel van Rietveld*. Het boek bevat nieuwe feiten, beeldmateriaal en een overzicht van alle tot nu toe bekende, vooroorlogse exemplaren van de stoel. Op donderdag 10 maart zijn het boek en de film gepresenteerd in het Stedelijk Museum in Amsterdam. Conservator Ingeborg de Roode interviewde filosoof en schrijver Marjolijn Februari en Reitsma en Kuper over de beroemde stoel. De publicatie maakt onderdeel uit van de reeks *Design Stories*, een serie over iconische en belangwekkende designobjecten. Premsele ontwikkelt de serie als onderdeel van *Premsele Press*, samen met NAI-uitgevers. In 2012 krijgen het boek en dvd een herdruk.

* Kunsthistorica Marijke Kuper is op 20 mei 2011 overleden, ruim een maand na de presentatie van *De stoel van Rietveld*.

Volkskrant/

'Het is opmerkelijk dat we nu allemaal van onze stoel vallen van dit ontwerp. In 1919 schreef na de ontwerpwedstrijd niemand over de stoel van Rietveld.'

Elke tijd zijn stoel

11 mei

Partner: Stichting Zetel

Op 11 mei verscheen de publicatie *Elke tijd zijn stoel*, geschreven door Max van Rooy. Met veel anekdotes en oorspronkelijke citaten behandelt Van Rooy ruim een eeuw aan markante stoelontwerpen. Aan de hand van deze historische en spraakmakende ontwerpen laat het boek de ideeënwereld achter dit vertrouwde alledaagse voorwerp zien. In *Elke tijd zijn stoel* zien we stoelen die de denkbeelden van een tijdperk zichtbaar maken en stoelen die vanwege hun vorm en/of materiaal een breukvlak markeren. De publicatie is een initiatief van Stichting Zetel en Premsele. Van 11 tot en met 15 mei werd de publicatie gepresenteerd op het zogenoemde 'Zetelerras' tijdens Art Amsterdam. Het boek is verkrijgbaar via boekhandel Nijhof & Lee.

Ootje Oxenaar - Ontwerper en opdrachtgever

23 juni

Partners: O10-publishers, Stedelijk Museum Amsterdam

In het boek *Ootje Oxenaar - Ontwerper en opdrachtgever* worden het opdrachtnemer- en opdrachtgeverschap van Ootje Oxenaar met elkaar in verband gebracht door te kijken naar de maatschappelijke functie van het grafisch ontwerp. Daarmee is het boek ook een beknopte wordingsgeschiedenis van het grafisch ontwerpvak dat zich in Nederland vanaf de Tweede Wereldoorlog in vijftig jaar stormachtig ontwikkelde tot een creatieve industrie van formaat. De publicatie maakt onderdeel uit van de reeks monografieën die Premsele als onderdeel van *Premsele Press* met verschillende uitgevers ontwikkelt.

Open Design Now; Why Design Cannot Remain Exclusive

2 juni

Partners: Waag Society, Creative Commons Nederland

Op 2 juni werd de publicatie *Open Design Now; Why Design Cannot Remain Exclusive* gepresenteerd in Berlijn. De publicatie gaat in op de huidige ontwikkelingen binnen open design en blikkt vooruit: wat gaat er veranderen op het niveau van productie en distributie? Welke consequenties en mogelijkheden hebben deze veranderingen voor het ontwerpvak? En wat is de maatschappelijke betekenis van open design nu en straks? De initiatiefnemers van dit boek zijn Prensela, Creative Commons Nederland en de Waag Society. De eerste druk van 2.000 exemplaren was binnen een half jaar uitverkocht. Er is inmiddels een tweede druk verschenen. Delen van de inhoud worden maandelijks online geplaatst op opendesignnow.org, waar het boek tevens online beschikbaar is onder creative commons licence.

Alexandra Deschamps-Sonsino - Leonardo Electronic Almanac /

'Open Design Now should be recommended reading for product designers, computer science, hackers, UX designers and engineers alike. To hackers I think they will understand how hard it is to be a designer now and everyone else will hopefully get a glimpse that being a designer no longer means designing a chair.'

Tijdens de lancering van *Open Design Now* in Berlijn, sprak Marcus Fairs, hoofdredacteur van het online magazine *Dezeen.com* met editors en auteurs van het boek.

Bekijk de video online:

www.vimeo.com/prensela.

Kijk voor meer informatie ook op www.opendesign.org

Grafisch Geluk

20 oktober

Partners: Museum Hilversum, Lecturis Publishing

Prensela presenteerde op donderdag 20 oktober de publicatie *Grafisch Geluk*. *Steendrukkerij de Jong & Co, 1911 - 1994, vrijplaats voor ontwerpers* in Museum Hilversum. Tegelijkertijd opende daar de gelijknamige tentoonstelling. Het rijk geïllustreerde boek van schrijver en journalist Bas van

Lier, beschrijft de geschiedenis van deze kwaliteitsdrukkerij. Ontwerpers als Otto Treuman, Dick Bruna, Wim Crouwel en Gerard Wernars kregen in Steendrukkerij de Jong & Co alle ruimte om te experimenteren met druktechnieken. Met de toonaangevende *Kantinetentoonstellingen* en de uitgave van de beroemde *Kwadraat-Bladen* begaf de drukkerij zich op het snijpunt van grafische vormgeving, beeldende kunst, literatuur, architectuur en muziek.

Volkskrant/

'Grafisch Geluk, een boek en een gelijknamige expositie, is een ode aan een befaamde Hilversumse drukkerij, die grafisch ontwerpers tot hun beste werk inspireerde.'

Joop Isth

26 oktober

Partners: (Z)OO-producties, Uitgeverij Lecturis Eindhoven, Louis Kalff Instituut, RHCE, NAGO

De publicatie *Joop Isth* vertelt in tekst en beeld over de productontwerper Joop Isth (Amsterdam 1933). Isth behoort tot de eerste generatie industrieel ontwerpers in Nederland, die na de Tweede Wereldoorlog massaconsumptieartikelen ontwierp waarbij vorm en functie even belangrijk zijn. Bekend zijn bijvoorbeeld de koelkas-

ten en wasmachines die hij voor het merk Erres ontwierp. De publicatie *Joop Isth* is verschenen onder redactie van Marie Christine van der Sman, met tekstbijdragen van Kiko Luijten en Frederike Huijgen, uitgegeven door Z]OO producties. Het boek is de eerste publicatie van het Louis Kalff Instituut, erfgoedcentrum voor industriële vormgevingsarchieven. Prensela maakt zich binnen het Louis Kalff Instituut sterk voor het toegankelijk maken van vormgevingserfgoed voor een breder publiek.

Curatorial Cooking -

The design practice of Platform21

16 maart

Partners: ArtEZ, en d'Jonge Hond

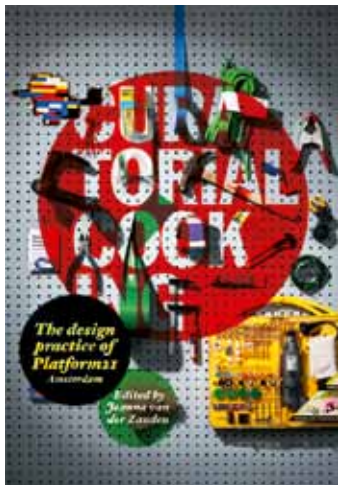
Tot eind 2009 functioneerde Platform21, door ING Real Estate en Prensela opgericht in 2006, als broedplaats voor een nieuw te bouwen designmuseum in Amsterdam. Onder het motto 'al doende leert men' werden alternatieven onderzocht voor het maken van designtentoonstellingen. Als eerbetoon aan het succes van deze projecten presenteerde Prensela samen met het Platform21-team, ArtEZ Press en d'jonge Hond het boek

Curatorial Cooking - The design practice of Platform21. Het boek deelt de beste projecten van Platform21 en geeft exclusief inzicht in wat wel en niet werkt op het gebied van tentoonstellingen, terwijl het de lezer tegelijkertijd aanmoedigt zelf met projecten als *Platform21 = Repairing*, *Platform21 = Hacking IKEA* en *Me and My Character* aan de slag te gaan. Ook bevat *Curatorial Cooking* een poëtisch beeldverslag gemaakt door kunstenaar Koen Hauser en 21 nieuwe voorstellen door kunstenaars, ontwerpers en curatoren.

Het boek is te bestellen via www.dejongehond.nl
www.platform21.nl

Fonk/

'Platform21 = Hacking Ikea, de ontbijtmachine en het Repair Manifesto. Het zijn een paar van de projecten waarmee Platform21 een verandering teweeg bracht in de designwereld. Platform21 bestaat niet meer, maar de beste projecten zijn nu verzameld in het boek *Curatorial Cooking: The Design Practice of Platform21*.'

Bewaar als/digitaal duurzaam bewaren

20 november

Partners: Karin van der Heiden, BNO

Onderzoeker Karin van der Heiden schreef in samenwerking met Prensela een beknopte handleiding voor ontwerpers, over het duurzaam digitaal bewaren van hun werk: *Bewaar als*. Digitale informatie is niet meer weg te denken uit onze huidige samenleving, maar digitale objecten zijn veel kwetsbaarder dan wij denken. Snelle technologische ontwikkelingen zorgen ervoor dat de gemiddelde levensduur van digitale informatie slechts vijf jaar is. Iedereen die denkt te kunnen vertrouwen op zijn digitale geheugen kan er maar beter voor zorgen dat dit geheugen over een paar jaar nog toegankelijk is. De handleiding wordt verspreid in samenwerking met BNO. *Bewaar als* is een onderdeel van het Nationaal Design Archief.

Bewaar als is te bestellen via Prensela en te downloaden op www.bewaarals.nl

Design.nl Hele jaar

Design.nl is Prensela's Engelstalige website over Nederlandse designcultuur voor een (inter)nationaal publiek. De site had in 2011 162.120 unieke bezoekers. De helft van de mensen kwam uit Nederland, maar de site werd ook bezocht door designliefhebbers uit onder andere de Verenigde Staten (5,7%), Groot-Brittannië (5,5%), Duitsland (3,6%), België (2,4%), Frankrijk (2,1%), Italië (2,1%) en China (2%).

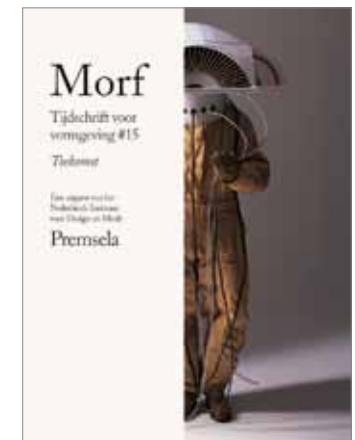
De meeste bezoekers kwamen via Google search op de site terecht (39,6%), onder andere via zoektermen als 'design', 'dutch design' en 'design.nl'. Precies 36% van de bezoekers surfden in 2011 direct naar de site. Sinds het najaar van 2011 plaatst de redactie van Design.nl ook berichten op Facebook en Twitter. Een toenemend aantal mensen wist de site te vinden via deze social media. Op de homepage en de agenda na, werd het artikel *New view on Jewellery* - over Prensela's bezoekersprogramma rond het thema sieraden - in 2011 het meest bezocht.

Morf Hele jaar

Morf is een onafhankelijk tijdschrift over vormgeving dat een ruime opvatting over vormgeving wil bevorderen. Het blad wordt sinds december 2004 verspreid onder designstudenten in Nederland en is met een oplage van 12.500 exemplaren het grootste vormgevingstijdschrift van Nederland. Het wordt uitgegeven door Prensela en verschijnt twee keer per jaar.

Het thema van Morf 15 was 'toekomst', een onderwerp waar ontwerpers middenin staan. In dit nummer stond onder andere het artikel *De alomvattende ontwerper* uit 1949 van Richard Buckminster Fuller, *De gerealiseerde utopie* van Jean Baudrillard uit 1985, en een artikel uit 2011: *De Übermensch, opnieuw* van Peter-Paul Verbeek, over techniek, ethiek en de menselijke natuur.

Kennis & netwerk/

Nationaal Design Archief

Het Rijksbureau voor Kunsthistorische Documentatie (RKD) en Premsula hebben sinds mei 2011 de handen ineen geslagen om de werkzaamheden voor het al eerder ontwikkelde en gevulde Centraal Register Vormgevingsarchieven (CRVa) voort te zetten. Het NAI en de Mondriaan stichting zijn partners in het CRVa. De drie uit deze inspanningen voortgekomen erfgoedclusters Modekern (Arnhem), Louis Kalf Instituut (Eindhoven) en Erfgoedcentrum Grafische Vormgeving (Amsterdam) gaan een belangrijk deel van de archieven op het gebied van mode, industrieel ontwerp, grafische vormgeving, typografie en reclame veiligstellen en ontsluiten. Zij worden hierbij door Premsula op verschillende manieren ondersteund.

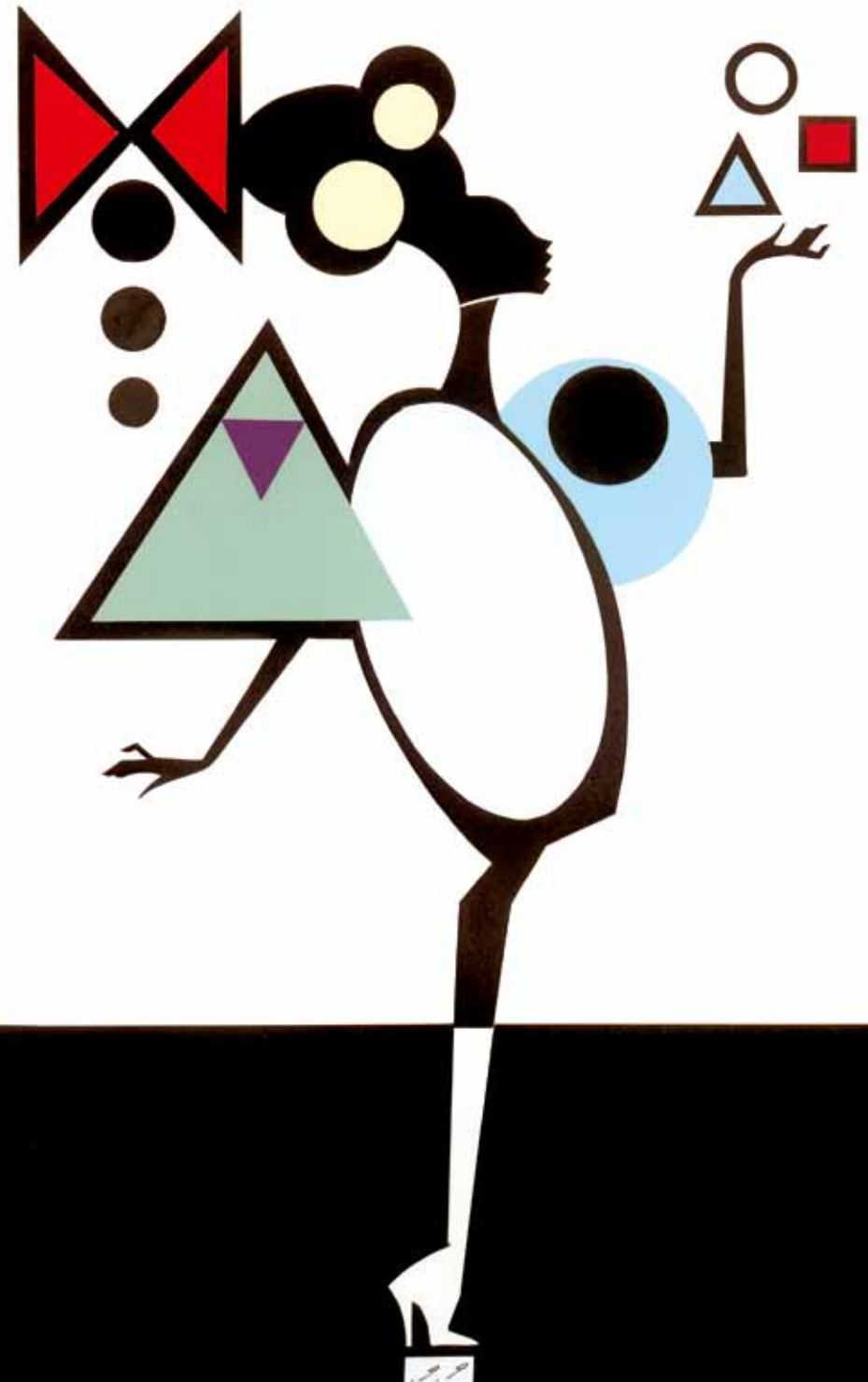
Tijdens een Expertmeeting op 3 oktober nodigde Premsula haar partners uit de vormgevingserfgoedsector uit om mee te denken over de coördinatie van de vormgevingsarchieven. Uit de expertmeeting bleek dat er gezamenlijke bezorgdheid bestaat over het ontbreken van goede coördinatie en financiering voor het toegankelijk maken van de archieven. Premsula zegde toe zelf te investeren in het toegankelijk maken van deze

archieven alsook financieringsmogelijkheden te verkennen. Het nut en de noodzaak van afstemming, centrale coördinatie en advisering door Premsula in archief- en collectievorming werd gezamenlijk onderstreept. De vergadering stelde vast dat het online systeem en de methodiek voor de centrale registratie van vormgevingserfgoed, beheerd door RKD en Premsula, moet worden voortgezet en vernieuwd tot een *Nationaal Design Archief* voor archiefvormers, erfgoedinstellingen en publiek. Het *Nationaal Design Archief* is begin november 2012 online beschikbaar.

Modekern

Hele jaar
Partners: ArtEZ, Gelders Archief, Museum voor Moderne Kunst Arnhem

Onder de naam *Modekern* kregen archieven van hedendaagse modeontwerpers in 2011 een plaats in Arnhem. *Modekern* wil modearchieven bewaren, verzamelen, toegankelijk maken en presenteren. De schetsen, stofkeuze, de gebruikte technieken om de kledingstukken te maken, presentatieboeken, uitnodigingen en ander publiciteitsmateriaal worden (digitaal) opgeslagen en ontsloten. De archieven van Spijkers en Spijkers, Piet

ILLUSTRATIE PIET PARIS, CIRCLE TRIANGLE SQUARE. DE ILLUSTRATIE MAAKT ONDERDEEL UIT VAN EEN SERIE VAN 3 ILLUSTRATIES, GEBRUIKT OM DE HEROPENING VAN DE MODEAFDELING IN DE BIJENKORF DEN HAAG TE MARKEREN IN 2007. HET ARCHIEF VAN PIET PARIS WERD IN 2011 ONDERGEBRACHT BIJ MODEKERN.

Paris en Alexander van Slobbe werden in 2011 als eerste ondergebracht. *Modekern* is mede mogelijk gemaakt door gemeente Arnhem en de provincie Gelderland, en is een samenwerking van ArtEZ, Museum voor Moderne Kunst Arnhem (MMKA), het Gelders Archief en PremSela. PremSela detacheert kostenvrij een medewerker van zijn organisatie aan Modekern. Binnen deze samenwerking wordt gebruik gemaakt van de bestaande infrastructuur die uitgaat van eigen kracht en expertise.

Louis Kalff Instituut
Vanaf 15 april
Partners: Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE), gemeente Eindhoven, Capital D, Nederlands Archief Grafisch Ontwerpen (NAGO)

Op 15 april opende in Eindhoven het Louis Kalff Instituut, mede opgericht

door PremSela. Het is het eerste instituut in Nederland dat zich exclusief toelegt op het bewaren en toegankelijk maken van bedreigde archieven van nationaal belangrijke industrieel ontwerpers. Het instituut, vernoemd naar Ir. Louis Christiaan Kalff (1897-1976), ontsluit archiefmateriaal van nationaal belangrijke productontwerpers en stimuleert het gebruik ervan door het digitaal beschikbaar te stellen voor educatie, onderzoek en presentatie; onder meer in publicaties, lezingen en tentoonstellingen. PremSela heeft bijgedragen aan de tot stand koming van het eerste boek over vormgever Joop Isthā. Dit was de eerste uitgave in samenwerking met het Louis Kalff instituut.

Grafisch erfgoedcentrum
Partners: Bijzondere Collecties en NAGO

In Amsterdam werd in 2011 gewerkt aan de opzet van een erfgoedcentrum voor grafisch ontwerp, met als standplaats de Bijzondere Collecties van de Universiteit van Amsterdam. De basis van het Grafisch Erfgoedcentrum vormen de rijke collecties van de Bijzondere Collecties, aangevuld met de vormgevingsarchieven van het Nederlands Archief Grafisch Ontwerpers (NAGO). Samen met andere partners, en in afstemming met landelijke erfgoedinstellingen zal het Erfgoedcentrum in Amsterdam een relevante collectie (typo)grafische vormgeving en reclame verzamelen en toegankelijk maken. Het op een geschikte manier digitaal toegankelijk maken van deze verzamelingen is een belangrijk onderdeel van het erfgoedcentrum.

DutchDFA programma
Hele jaar
Partners: NAI, BNO, BNA, BNI, Modint, de grote steden in Nederland, ministeries van OCW, BuZa en EL&I

DutchDFA is het vierjarige programma van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, het Ministerie van Buitenlandse Zaken en

het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, en ging in 2011 haar derde jaar in. Het programma wordt gerealiseerd door PremSela, NAI, BNO, BNA, BNI, Modint en een vertegenwoordiging uit de grote creatieve steden in Nederland. DutchDFA heeft inmiddels sterk van zich laten horen in China, India en Duitsland en voegde in 2011 Turkije als focusland toe.

WERK VAN SPJJKERS EN SPJJKERS. HET ARCHIEF VAN SPJJKERS EN SPJJKERS WERD IN 2011 ONDERGEBRACHT BIJ MODEKERN. FOTO: ALIQUÉ.

RECLAMEBILD VOOR DE ERRES/ATENEVA WASHMACHINE 1966/1967. EEN VAN DE ONTWERPEN VAN JOOP ISTHA. HET BOEK JOOP ISTHA IS DE EERSTE PUBLICATIE VAN HET LOUIS KALFF INSTITUUT, ERFGOEDCENTRUM VOOR INDUSTRIËLE VORMGEVINGSARCHIEVEN.

**Internationaal
Bezoekersprogramma
Hele jaar**

Partner: MOTI, Capital D, What Design Can Do!, Mondriaan Stichting, Prins Claus Fonds, DutchDFA, Sandberg Instituut, Nederlandse ambassade in Japan

Premsele laat elk jaar buitenlandse designprofessionals kennismaken met het Nederlandse design- en modeklimaat. Dit tot wederzijds profijt van de bezoeker en de ontvangende Nederlandse culturele instellingen, beleidsmakers en designers. In 2011 organiseerde Premsele veertien bezoeken voor een recordaantal van 49 gasten uit achttien verschillende landen, waaronder James Beighton (curator, GB), Dasha Nicoue (modeontwerper, SEN) en Emory Douglas (grafisch vormgever, VS). Thema's die dit jaar centraal stonden waren 'de toekomst van het hedendaagse sieraad', 'food, agriculture & design' en 'de mogelijkheden voor duurzame mode'. Dit jaar heeft Premsele daarnaast meerdere dagprogramma's georganiseerd, onder andere voor Paola Antonelli (curator design MOMA New York), Özlem Yalim (directeur Design Biënnale Istanboel) en een delegatie Japanse ontwerpers. Het bezoekersprogramma wordt ondersteund door de ministeries van Buitenlandse Zaken en Onderwijs, Cultuur & Wetenschap.

In 2011 onderzocht Premsele de resultaten van het bezoekersprogramma tussen 2004 en 2011. Middels een enquête zijn 144 bezoekers in kaart gebracht die sinds 2004 Nederland bezochten voor het Internationaal Bezoekersprogramma. Uit het onderzoek kwam naar voren dat ruim 65%

procent van de internationale gasten een vervolg gaf aan het bezoek, onder andere in de vorm van lezingen, tentoonstellingen, designaankopen en artikelen in de internationale pers. Zo organiseerde Alba Cappellieri, die begin 2011 te gast was, dit jaar een tentoonstelling rond het Nederlandse sieradenlabel Chi Ha Paura (van ontwerper Gijs Bakker en galeriehouder Marijke Vallanzasca) tijdens de sieradenbeurs Vicenzaoro in Vicenza. De resultaten van het onderzoek tonen aan dat het bezoekersprogramma een belangrijke bijdrage levert aan de internationale positie van Nederlandse design en mode.

Download het volledige onderzoek op www.premsele.org

DE AMERIKAANSE ONTWERPER EMORY DOUGLAS (L), TE GAST IN HET INTERNATIONALE BEZOEKERSPROGRAMMA VAN PREMSELE, IN GESPREK MET TIN VERMEULEN VAN PREMSELE. FOTO: SAMME VAN RENESSE.

Over design
cultuur en
onveranderlijkheid

PROFESSOR TIMO DE RIJK TIJDENS ZIJN ORATIE 'OVER DESIGN, CULTUUR EN ONVERANDERLIJKHEID' WAARMEE HIJ OFFICIEEL DE PREMSELE LEERSTOEL DESIGN CULTURES AANVAARDE. FOTO: LIZZY KALISVAARE.

Premsele Leerstoel Design Cultures
25 mei
Partner: Vrije Universiteit Amsterdam

Professor Timo de Rijk hield op 25 mei zijn oratie 'Over design, cultuur en onveranderlijkheid'. Hij aanvaardde hiermee officieel de Premsele Leerstoel Design Cultures, die hij in september 2010 al toegewezen kreeg. De Rijk gaf in de oratie zijn visie op de Nederlandse designcultuur, die volgens hem in de twintigste eeuw een overgang kende van het tijdperk van de maker naar het tijdperk van de consument. Voorafgaand aan de oratie organiseerde Premsele een symposium en een netwerklunch, gehouden met o.a. Guy Julier van het V&A Museum te Londen, Jan Willem Drukker van de Universiteit Twente en Anneke Beerkens van de Universiteit van Amsterdam. In een speciale publicatie werd de oratie gepubliceerd.

De Volkskrant/

Timo de Rijk: 'Deze leerstoel is een poging een academische beschouwing te verbinden aan de wereld van het ontwerp. Door de bedoelingen en betekenissen van design te analyseren,

zullen ontwerpers uiteindelijk in staat zijn om op een rijkere, intellectuele manier over ontwerpen na te denken.'

Vormgeving verder op de kaart
18 oktober
Partner: TNO

In opdracht van Premsele onderzocht TNO de positie en het economisch belang van de creatieve industrie en vormgeving in Nederland. In 2005 heeft Premsele voor het eerst het economisch belang van vormgeving in kaart laten brengen (*Vormgeving in de creatieve economie*). Na vijf jaar heeft TNO een actualisering van het onderzoek uitgevoerd. De conclusies van het rapport maken duidelijk dat het besluit van de Nederlandse regering om de creatieve industrie tot Topgebied te benoemen niet voor niets is. Tevens wordt eens te meer duidelijk gemaakt dat het belangrijk en noodzakelijk is om in de creatieve industrie te investeren. Carolien Gehrels (wethouder Economische Zaken, Kunst en Cultuur, Amsterdam) nam op dinsdag 18 oktober het rapport in ontvangst ten kantore van Premsele.

CAROLIEN GEHRELS, WETHOUDER ECONOMISCHE ZAKEN, KUNST EN CULTUUR IN AMSTERDAM, NEEMT HET TNO-RAPPORT IN AFVANGSAMIJN HANDEN VAN GUY JULIER, GORGETIERE VAN DE RAAD VAN TOEGELICHT VAN PREMSELE. VIKAR ROELOFSMAN, WALTEREN GEHRELS, JOHAN FLEETW, ELS VAN DER ELAS, WALTEREN HANSEN, IEMA BOOR, EN ROEL KLAMSEN.
 FOTO: LIZZI KALIEVVAART.

SANNE SCHEPERS, DE WINNAAR VAN LICHTING 2011.
 FOTO: TEAM PETER STIGTER.

Lichting
14 juli 2011
Partners: G-Star Raw, HTNK, Amsterdam Fashion Week
Partners: G-Star Raw, HTNK, Amsterdam Fashion Week & in samenwerking met zeven kunst- en modeacademies in Nederland

Op 14 juli vierde het project *Lichting* haar eerste lustrum. Tijdens *Lichting* presenteren de zeven kunst- en modeacademies in Nederland hun twee meest veelbelovende studenten die vervolgens tijdens de Amsterdam Fashion week hun collecties voor het voetlicht brengen. Premsele stelde een internationaal panel samen bestaande uit Romain Brau en Anna Kushnerova (oprichters RA13 Antwerpen), Catherine Baba (stylist, FR), Shelley Fox (Professor of Fashion Design, Donna Karan, The New School, VS) en Michael van der

Ham (modeontwerper, NL). Tevens presenteerde Premsele het magazine *5 years of Lichting*, waarin een breed podium werd gegeven aan de oud *Lichting*-deelnemers en panelleden. Winnaar van *Lichting 2011* werd Sanne Schepers (ArteZ). Schepers ontwikkelde een concept waarbij één kledingstuk op vier verschillende manieren gedragen kan worden.

Interviews met de Lichting 2011 panelleden zijn te zien op www.premsele.org Kijk ook op www.lichting.nl voor meer informatie.

Telegraaf/

'Als er één show de moeite waard is tijdens de Amsterdamse modeweek, dan is het die van Lichting. Het modeplatform dat wordt gesponsord door G-Star RAW toont elk jaar werk van een aantal uitverkoren pas afgestudeerde ontwerpers van de zeven modeopleidingen die ons land rijk is. En afgaande op het hoge niveau van de selectie, ziet de toekomst er rooskleurig uit.'

Activiteiten/

Start! - Nieujaarsborrel 25 januari

Tijdens *Start!*, Prensela's aftrap van het nieuwe jaar, stelde Els van der Plas zich voor als nieuwe directeur. Daarna volgde een door Paul van Liempt (BNR-nieuwsradio) gemodereerd panelgesprek, waarbij Suzanne Oxenaar (artistiek directeur Lloyd Hotel), Jurgen Bey (directeur Sandberg Instituut en ontwerper) en Dick Hendriks (directeur corporate technology van TenCate Advanced Textiles) vertelden over hun bijzondere strategieën in crisistijd.

ELS VAN DER PLAS, DIRECTEUR PRENSELA TIJDENS START!
DE NIEUWAARSBORREL VAN PRENSELA. FOTO: LIZZY KALISVAART.

Suzanne Oxenaar vertelde over haar project *The Exchange*, waarin ze samen met het Amsterdam Fashion Institute

(AMFI) en ambachtelijke textielproducenten onderzoekt of je een hotel kunt inrichten zoals je een model aankleedt voor de catwalk. Jurgen Bey sprak over het ontwerponderwijs als laboratorium van de hedendaagse samenleving en industrie. En Dick Hendriks tot slot ging in op de technologische ontwikkelingen op textielgebied en hoe we in Nederland de concurrentie voorblijven.

Beluister de speech van Els van der Plas en de paneldiscussie op www.prensela.org/activiteiten/start_1/

Symposium Homo Musealis 9 maart Partners: RKD, Nationaal Glasmuseum Leerdam

Het Rijksbureau voor Kunsthistorische Documentatie, het Nationaal Glasmuseum Leerdam en Prensela organiseerden *Homo Musealis*: een symposium over 'online collaborative research'. Kennis over digitale collecties zit niet alleen bij erfgoedinstellingen en de daaraan verbonden specialisten, maar ook bij liefhebbers en verzamelaars die zich soms diepgaand hebben gespecialiseerd. Internet biedt de mogelijkheid om deze aanvullende informatie, dwarsverbanden en verrijkende context van uiteenlopende mensen samen te brengen. Tijdens het symposium *Homo Musealis* stond de volgende vraag centraal: 'Hoe kunnen erfgoedinstellingen het voor kunsthistorische onderzoekers zo aantrekkelijk mogelijk maken om

HET DEBAT TIJDENS START! DE NIEUWAARSBORREL VAN PRENSELA. VLNR, PAUL VAN LIEMPT, SUZANNE OXENAAR, DICK HENDRIKS EN JURGEN BEY. FOTO: LIZZY KALISVAART.

hun kennis en voortschrijdende inzichten online en openbaar te delen met elkaar en met geïnteresseerden?'. Het Nationaal Design Archief maakt gebruik van de uitkomsten van dit symposium.

Milaan 2011
14, 15 en 16 april
Partner: Design Academy
Eindhoven

De jaarlijkse Salone del Mobile in Milaan is voor veel ontwerpers de drukste tijd voor nieuwe ontmoetingen en inspiratie. Het jaarlijkse persmoment van Premsula en de Dutch Design Cocktail werden in 2011 voor het eerst op het nieuwe Consulaat Generaal in Milaan gehouden. Premsula vroeg het ontwerpersduo Scholten & Baijings om daar hun tentoonstelling *Blush*, *Design in Full Colour* (was van 1 mei tot en met 28 augustus 2011 te zien in het Stedelijk Museum 's-Hertogenbosch) en het bijbehorende cahier *Blush* te presenteren. Tevens introduceerde Premsula samen met de www.design-academy.nl Design Academy Eindhoven (DAE) *The Milan Breakfasts* in Studio Zeta. De Breakfasts – in de vorm van een talkshow, met gratis ontbijt – vonden plaats op 14, 15 en 16 april. Internationale ontwerpers, mensen uit het designonderwijs en andere designprofessionals spraken met elkaar en het publiek over urgente designonderwerpen: het vertrouwen tussen design en het publiek, open design en sociale veranderingen op het gebied van design.

14 april: Trust This Breakfast!
(zie ook Trust Design)

Tim Vermeulen sprak met Scott Burn-

ham, Lilet Breddels van het tijdschrift *Volume*, ontwerpers Joost Grootens en Alberto Meda, en Design Academy student Tamar Shafir over hoe design het vertrouwen van het publiek terug kan winnen.

15 april: Open Design/

In de ochtend van vrijdag 15 april sprak curator Saskia van Stein met hoogleraar Paul Atkinson, ontwerpers Yves Behar, Tony Michiels, Thomas Lommée, Joost Grootens, Yves Béhar en Martí Guixé, en student Tal Erez over open design. We hebben alle instrumenten, informatie en productiemethodes, maar kan iedereen een ontwerper zijn?

16 april: Design Matters/

Verantwoordelijk ontwerpen is snel een gewoonte aan het worden. Maar hoe zit het met de andere urgente problemen waar 90% van de wereldbevolking mee te maken heeft? Design Matters! Premsula sprak op zaterdag 16 april over ontwerpen voor sociale verandering met Maria Teresa Leal (Coopa Roca), Jan Boelen (Design Academy), curator Ilse Crawford, ontwerper Nacho Carbonell, Premsula's directeur Els van der Plas en Design Academy student Alicia Ongay Perez.

HET ONTBIJT BIJ THE MILAN BREAKFASTS STUDIO ZETA. FOTO: DAVIDE BELLUCCA

Bekijk de video's van alle gesprekken op vimeo.com/premsela

THE MILAN BREAKFASTS DESIGN MATTERS. VIKAR MET DE ALONK MET MARIA TERESA LEAL, NACHO CARBONELL, ELS VAN DER PLAS, SHAKTA VAN STEIN, TAL EREZ, ILSE CRAWFORD EN ALICIA ONGAY PEREZ. FOTO: DAVIDE BELLUCCA.

WHAT DESIGN CAN DO FOR TEXTILES. MET ADÉLIA BORGES, LENNEKE LANGENHUIJSEN EN HEBE VERSTAPPEN.

What Design Can Do! 26 en 27 mei

What Design Can Do!, de internationale conferentie over de kracht van design, mode en architectuur en de rol die deze disciplines kunnen spelen in onze hedendaagse samenleving, werd in 2011 gehouden op 26 en 27 mei. Het initiatief werd door Prem-sela gesteund, onder andere door de organisatie van twee breakout sessies. De sessie *What Design Can Do for Textiles* ging over de herwaardering van ambachtelijkheid en over duurzaamheid

in textiel. Design-recensent Adélia Borges (BR), ontwerpers Lenneke Langenhuis en Tjeerd Veenhoven (NL), en artistiek directeur Hebe Verstappen (TextielLab, NL) waren te gast. Tijdens de sessie *What Design Can Do for Agriculture*, werd ingegaan op de vraag welke bijdrage ontwerpers kunnen leveren aan agricultuur; een sector waarin nog weinig ontwerpers zich begeven terwijl er voor hen steeds meer een rol is weggelegd. Te gast waren architecten Jacob van Rijs (MVRDV, NL) en Brent Richards (The Design Embassy Europe, GB)

Morf Academie 31 mei Partner: HKU, faculteit Kunst, Media en Technologie

Op dinsdag 31 mei 2011 was de jonge Noorse game designer Petri Purho te gast bij Prem-sela's *Morf Academie*. Binnen het vakgebied game design is hij bekend door zijn 'rapid game prototyping' en snelle ontwerpsnelheid van games. Deze derde *Morf Academie* werd georganiseerd in samenwerking met de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht, faculteit Kunst, Media en Technologie in Hilversum. Het doel van de *Morf Academie* is om discussies over design onder studenten te bevorderen na aanleiding van de thema's in het tijdschrift *Morf*. Toonaangevende gasten worden uitgenodigd aan een designopleiding in Nederland om daar live met studenten in discussie te gaan.

Copy/Culture Symposia 4 juni (Berlijn) en 27 september (Beijing) Partner Berlijn: DMY International Design Festival Berlin Partners Beijing: Beijing Design Week, BNO, DMY International Design Festival Berlin, UCCA

Onze designcultuur is geobsedeerd door authenticiteit. Kopiëren wordt al snel gezien als iets verwerpelijks. Maar is dit terecht? Waar eindigt het citaat en begint de kopie, en hoe origineel is het origineel? Die vragen staan centraal in Prem-sela's *Copy/Culture*-activiteiten.

Op 4 juni presenteerden Prem-sela en DMY, International Design Festival Berlin het eerste *Copy/Culture Sympo-*

sium over kopiëren en design. Ontwerper Erik Spiekermann, curator Aric Chen (Beijing Design Week), filosoof Henk Oosterling, Paul Gardien (vice-president Philips Design), en Aram Sinnreich, auteur van *Mashed Up: Music, Technology, and the Rise of Configurable Culture*, spraken over onze houding ten opzichte van kopiëren (cult versus cultuur) en hoe de industrie op kopiëren reageert.

Op 27 september 2011 werd het tweede *Copy/Culture* Symposium georganiseerd in Beijing, tijdens de Beijing Design Week. In het Ullens Center for Contemporary Art ging Prem-sela in gesprek met onder andere Bert de Muynck (co-directeur van MovingCities), Jiang Jun (oprichter van Urban China magazine), Ronald Tau (art director JOYN:VISCOM), Allen Wang (partner van Beijing Yingke law firm) en Anouk Siegelhaar (BNO) over kopiëren en design, mede in relatie tot de presentatie van het DutchDFA programma aldaar.

SYMPOSIUM FLYER VOOR COPY/CULTURE CHINA, ONTWERP ROBIN ULEMAN.

SYMPOSIUM COPY/CULTURE BERLIN.

Tanya Turi - T's Rekindle Blog

'My absolute favourite during the 2011 DMY International Design Festival in Berlin was the Marimekko stand and Copy/Culture Symposium. Whether or not we realise it, we all engage with design in our daily lives, and the concept of copying has undoubtedly become part of our world, as we are now ever more connected than before.'

Eigen Huis & Interieur/

'Nu China de stap wil maken naar 'designed in China' laait de discussie over de kopieerdrijf op. (...) Premsula prikkelt denkers en doeners in China én Nederland slim na te denken over intellectueel eigendom.'

Bekijk alle video's van het symposium op www.vimeo.com/premsela De podcasts van de symposia zijn te downloaden via iTunes.

**My first Design Collection
10 september - december
Partners: My first Art Collection,
Eigen Huis & Interieur**

Premsula startte op 10 september met het trainingsprogramma *My first Design Collection*; een cursus voor iedereen die de eerste stappen wil zetten in de richting van een eigen design-verzameling, en die deelnemers bewust wil maken van het cultureel erfgoed van Nederland. Twintig deelnemers leerden tijdens twaalf bijeenkomsten de designwereld op een persoonlijke manier van binnenuit kennen. In de cursus werden zowel de theoretische als de praktische kanten van het verzamelen behandeld. Deelnemers bezochten designbeurzen, ontwerp-opleidingen, galeries en verzamelaars. Daarnaast was er aandacht

voor de geschiedenis van design en het beschouwen en beoordelen ervan. De cursus duurde t/m 17 maart 2012. www.myfirstdesigncollection.nl

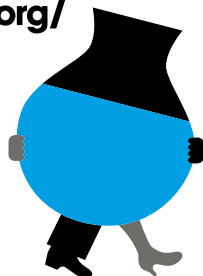
Noordhollands Dagblad/

'Premsula, het Nederlands Instituut voor Design en Mode, vindt dat de ontwerpwereld in ons land veel meer verzamelaars nodig heeft. Het geeft ontwerpers de mogelijkheid om meer te experimenteren en te innoveren en het houdt de waarde van design levend. Daarom is Premsula begonnen met cursus My first Design Collection. Hierin leren liefhebbers van design hoe ze een collectie moeten beginnen.'

CURSISTEN LUISTEREN NAAR CLIS BAKKER TILDINGS MY FIRST DESIGN COLLECTION FOTO: KERLIANNE QUICK.

premsela.org/

My first Design Collection

PIONEERS OF INDUSTRIAL CULTURE MET GRAFISCH ONTWERPER WIM CROUWEL. FOTO: JOE CASCOGGNE.

Pioneers of Industrial Culture

In de interviewreeks *Pioneers of Industrial Culture* ging Premsula in gesprek met topontwerpers over de relatie tussen design en de industrie. In een tijd

waarin de designwereld regelmatig lijkt te moeten kiezen tussen cultuur of industrie, wilde Premsula ontwerpers voor het voetlicht brengen die deze twee schijnbaar gescheiden werelden in hun werk overtuigend verbinden.

Thomas Widdershoven

18 februari

Partner: Triennale Design Museum Milaan

In deze serie sprak Aaron Betsky in het Triennale Design Museum in Milaan met Thomas Widdershoven van ontwerpbureau Thonik, een bureau dat een duidelijke stempel drukt op de hedendaagse grafische vormgeving in zowel Nederland als daarbuiten. Thonik ontwerpt heel bewust voor publieke instellingen, mengt zich in het publiek debat en heeft voor een groot aantal culturele instellingen de huisstijl en communicatie bepaald. Zo werkten ze onder andere voor het Marta Herford Museum in Duitsland, De Architectuur Biënnale in Venetië (2008), de huisstijl van de politieke partij SP en het NRC Handelsblad.

Wim Crowwel

23 juni

Partner: Design Museum, Londen

Deyan Sudjic, directeur van het Design Museum in Londen interviewde gra-

fisch ontwerper Wim Crowwel voor de serie *Pioneers of Industrial Culture*. Deyan Sudjic sprak in zijn museum met Crowwel over zijn bijdrage aan de verbinding van industrie en cultuur binnen de grafische vormgeving. Het interview vond plaats in het kader van de tentoonstelling *Wim Crowwel; A Graphic Odyssey* in het Design Museum in Londen. De tentoonstelling was het eerste retrospectief van Crowwel's werk in het Verenigd Koninkrijk. Later reisde de expositie door naar het Stedelijk Museum Amsterdam.

Konstantin Grcic

8 juli

Partner: Stedelijk Museum, Amsterdam

Konstantin Grcic is één van de meest toonaangevende productontwerpers van deze tijd. Op 8 juli 2011 was hij te gast in de Premisela serie *Pioneers of Industrial Culture*. Gert Staal (kunsthistoricus en publicist) interviewde hem in het Stedelijk Museum in Amsterdam over de iconische waarde van zijn werk, het gebruik van techniek, de

PIONEERS OF INDUSTRIAL CULTURE MET PRODUCTONTWERPER KONSTANTIN GRICIC. FOTO: ERNST VAN DEURSEN.

Angus Hyland
15 september

experimentele manier van ontwerpen en zijn relatie met de industrie. Konstantin Grcic (1965) is opgeleid als meubelmaker en studeerde vormgeving aan het Royal College of Art in Londen. Sinds de oprichting van zijn eigen studio Konstantin Grcic Industrial Design (KGID) in München, ontwikkelt hij meubels, producten en verlichting voor toonaangevende bedrijven als Vitra, Magis, Plank en Established & Sons. Veel van zijn ontwerpen wonnen internationale prijzen en maken deel uit van permanente collecties van prestigieuze musea over de hele wereld.

Download de podcasts van de interviews met alle gasten van *Pioneers of Industrial Culture* via iTunes.

Op 15 september was de Engelse grafisch ontwerper Angus Hyland te gast in de serie *Pioneers of Industrial Culture*. Journalist Gert Staal interviewde hem in de Amstelkerk in Amsterdam. Hyland is winnaar van meer dan honderd internationale designprijzen. Na tien jaar zijn eigen studio te hebben gerund, werd Hyland in 1998 partner bij het Londense kantoor van Pentagram. De afgelopen dertien jaar heeft Hyland met name gewerkt aan verschillende identiteiten, prints, verpakking- en tentoonstellingontwerpen voor een breed scala van cliënten. Onder dit werk valt ook de identiteit en het voortdurende brandmanagement voor vooraanstaand multinational AkzoNobel. Andere klanten waarvoor Hyland werkte zijn Citibank, Grant Thornton, Nokia en Samsung.

PIONEERS OF INDUSTRIAL CULTURE MET DE ENGELSE GRAFISCH ONTWERPER ANGUS HYLAND. FOTO: ERNST VAN DEURSEN.

Richard Sennett

A Fashion Odyssey: Premsela's Sustainable Fashion Assignment 16 juni

Partners: ArtEZ hogeschool voor de kunsten (studium generale dAcapo, modelectoraat), Control Union, Arnhem Mode Biënnale

Op 16 juni 2011 vond in het Luxor Live het symposium *A Fashion Odyssey* plaats. Het symposium werd georganiseerd door ArtEZ hogeschool voor de kunsten (studium generale dAcapo en het modelectoraat), Control Union en de Arnhem Mode Biënnale. In het kader van dit symposium zette Premsela een ontwerp opdracht uit onder drie jonge Nederlandse modeontwerpers: Iñiy Sanchez, Elsie Gringhuis en Berber Soepboer. Het Nederlands Openluchtmuseum in Arnhem stelde voor deze gelegenheid haar archief open ter inspiratie. Ook werd er een film over het ontwerpproces getoond, waarin de drie ontwerpers het publiek deelgenoot maakten van hun vragen en keuzes. Bij uitgeverij Wbooks verschijnt het boek *A Fashion Odyssey*, met daarin ook een bijdrage van Premsela.

Premsele Lezing Richard Sennett - Out of Touch 26 juni

De Amerikaanse socioloog Richard Sennett gaf op 26 juni de Premsela Lezing 2011 in het Muziekgebouw aan 't IJ in Amsterdam. In zijn lezing *Out of Touch* legde Sennett een link tussen design en muziek, en hield hij een pleidooi voor voelen en gevoel in relatie tot ontwerpen. Sennett signaleert dat de 'gebruiksvriendelijk' vormgegeven en steeds meer digitale wereld, ervoor zorgt dat we producten letterlijk niet meer voelen. De lezing is in een verkorte versie gepubliceerd in de Groene Amsterdammer. Het was de zevende keer dat Premsela een spreker van buiten het Nederlandse designveld uitnodigde om een visie te geven op actuele ontwikkelingen in de designwereld.

Download de lezing via iTunes

Designbreakfasts tijdens Dutch Design Week
23, 28 en 29 oktober
Partner: Archis/ Volume, Making Mas

Tijdens de Dutch Design Week organiseerde Premisela op zondag 23, vrijdag 28 en zaterdag 29 oktober een designontbijt in het Designhuis. Deze ontbijten kwamen tot stand in samenwerking met Archis/Volume, Elise van Mourik en Rachel Griffin. Iedereen kon aanschuiven voor koffie, croissants en een goed gesprek over design. Verschillende deelnemers van de tentoonstelling *Spring*, die op dat moment te zien was in het Designhuis in Eindhoven, spraken met experts over geloof en vertrouwen in relatie tot design, open design, en standaardisatie van processen in design.

FLYER VOOR DE DESIGN BREAKFASTS TIJDENS DE DUTCH DESIGN WEEK IN EINDHOVEN. ONTWERP FLYER: ROBIN ULEMAN.

Rotterdam designprijs 2011 / Premisela Publieksprijs
25 november 2011
Partners: Boijmans Van Beuningen Museum, Stichting Designprijs Rotterdam

Op 25 november werd de tentoonstelling *Rotterdam designprijs 2011* geopend in het museum Boijmans Van Beuningen. Dit was de eerste editie van de tweejaarlijkse prijs die in een samenwerking tussen Premisela, Boijmans Van Beuningen en Stichting Designprijs Rotterdam tot stand is gekomen. Artistiek leider was Joanna van der Zanden. De bijdrage van Premisela richt zich op profilering, externe communicatie en het plaatsen van de prijs – en daarmee Nederlands design – in een internationale context. Tevens werd de Premisela Publieksprijs ingesteld: via designprijs.nl, een stem-app, de tentoonstelling en premisela.org, kon het publiek stemmen op hun favoriete nominatie. De prijzen werden uitgereikt in februari 2012. Ook was er in 2012 in Avro's Kunstuur, onder de naam *Is Dit Nu Design?* een verslag te zien waarin scouts hun nominaties voorstelde en verdedigde.

TENTOONSTELLING ROTTERDAM DESIGNPRIJS BIJ MUSEUM BOIJMANS VAN BEUNINGEN. FOTO: FRED ERNST.

HET WINNEND ONTWERP VAN DE PREMISELA PUBLIEKSPRIJS: VLAAMSCH BROODRUIFS.

Masters of Amateurism Hele jaar

Premsele besteedde in 2011 aandacht aan de openheid van design. Centraal stonden het begrip open design en de ontwikkeling dat iedereen een designer kan zijn. Onder de naam *Masters of Amateurism* nodigde Premsele internationale auteurs, wetenschappers en ontwerpers uit om hun werk te bespreken vanuit hun perspectief op amateurisme.

Binnen de reeks *Masters of Amateurism* organiseerde Premsele diverse activiteiten rond *Guerrilla Gardening*, het door particulieren spontaan creëren van groen en van tuinen in de publieke ruimte.

Guerrilla Gardening Presentatie Richard Reynolds 15 april

Partners: **NU HIER, Schieblock Rotterdam**

Op 15 april was de Engelse schrijver en guerrilla gardener Richard Reynolds op uitnodiging van Premsele te gast in Rotterdam. Richard Reynolds, die ooit op een nacht in het geheim bloemen begon te planten in de buurt van zijn torenflat in Zuid-Londen, had toen nog geen idee dat hij onderdeel was van een groeiende wereldwijde beweging: guerrilla gardening. Samen met ontwerper en curator Esther van de Wiel sprak hij op 15 april over tips en trucs voor de beginnende guerrilla gardener, het fenomeen zelf, openbare ruimte en bottum-up initiatieven. De missie van de guerrilla gardening beweging is het strijden tegen verwaarlozing van, en gebrek aan, inspirerende publieke ruimte.

Bekijk het videoverslag op vimeo.com/premsele

ESTHER VAN DER WIEL IN GESPREK MET RICHARD REYNOLDS OVER GUERRILLA GARDENING TIJDENS EEN VAN DE EDITIES VAN MASTERS OF AMATEURISM.

Lowlands

19 - 21 augustus

Partners: **Mojo Concerts, Studio Esther van de Wiel, Ontwerpbureau Featuring, Dakboerin, De Wilfang, Goberg, De Hooge Kamp, NUHIER**

Bezoekers van Lowlands 2011 kregen groene vingers op het festival. Premsele was aanwezig met een eigen 'eetbare' *Guerrilla Gardening* festivalinstallatie. De *Guerrilla Gardening* installatie werd ontworpen en uitgevoerd door Featuring. Bezoekers konden er 'seedbombs' maken, leren tuinieren zonder tuin, hun eigen 'groene' mideltjes tegen festivalkwaaltjes maken en nog veel meer. Guerrilla gardeners vergroenen de verwaarloosde publieke ruimte door middel van kleinschalige acties. In dit kader veranderde ook het Lowlandsterrein in één grote tuin door Premsele's workshops. Doel was om een bredere doelgroep kennis te laten maken met design. Zeker 10.000 bezoekers bezochten de tuin van Premsele, 55.000 bezoekers het festival.

GUERRILLA GARDENING TIJDENS LOWLANDS 2011 DE ZONNEBOEMACTIE.

GUERRILLA GARDENING TIJDENS LOWLANDS 2011 DE GUERRILLA GARDENING STAND VAN PREMSELE TIJDENS LOWLANDS 2011.

Biodiversity in the City: Hands On! 15 november Partner: **NU HIER, Rotterdam**

Op 15 november werd in het kader van de *Guerrilla Gardening* evenementen van Premsele, een workshop en een lezing over biodiversiteit in de stad georganiseerd bij NU HIER in Rotterdam. NU HIER is een laboratorium voor groene projecten met een sociale functie op braakliggende

terreinen. Esther van de Wiel, ontwerper publieke ruimte, gaf een groep studenten van de TU Delft en docent Felix Madrazo een rondleiding over een braakliggende stuk land waar NU HIER diverse groene activiteiten test. Daarnaast gaf Van de Wiel een presentatie over haar projecten op het gebied van biodiversiteit en groen in de stad. De studenten zijn vervolgens aan de slag gegaan met een eigen ontwerp voor NU HIER.

Design It Yourself 14 mei Partner: MOTI

Op 14 mei waren online illustrator en cartoonist Han Hoogerbrugge, schrijver en game designer Jim Munroe en fotograaf en conceptbedenker Ge Smit (G-O-D) te gast tijdens *Design It Yourself* in Breda, een lezingenreeks voor studenten met workshops en portfolio reviews. Overdag gaven Munroe en Smith workshops over game design en concept design. Deelnemende studenten kregen aan het einde van de dag advies van Munroe en Hoogerbrugge over het opstarten van een carrière met behulp van online tools.

Bekijk het videoverslag van *Design It Yourself* op www.vimeo.com/premsela.

Hot Photography 2 december

Op vrijdag 2 december 2011 waren Arjen Went en Manon Navarro van The Tintype Studio, lector fotografie Flip Bool en de Lomography Community te gast tijdens Premsela's *Masters of Amateurism* over *Hot Photography* in Amsterdam. Een gesprek over analoge fotografie, instant fotografie en de betekenis van de recente interesse voor deze 'hot media' in een steeds verder digitaliserende wereld. Zo'n 200 bezoekers bezochten FOAM aan de Herengracht in Amsterdam om het gesprek bij te wonen.

The Perfect Cut: reflections on fashion and film Hele jaar

Partners: International Film Festival Rotterdam (IFFR), NAIM/Bureau Europa, FASH!ON/OFF Festival, Cinema Zuid

In 2011 vonden er zeven edities plaats van *The Perfect Cut: reflections on fashion and film*, waarvan vier edities tijdens het International Film Festival Rotterdam (IFFR). Gasten waren Alexander Fury (toenmalig directeur SHOW-studio, UK), Marc Ascoli (artdirector, FR), Dino Dinco (fotograaf, VS) en Zach Gold (fotograaf, filmmaker en kunstenaar). Interviewer Ari Versluis (fotograaf) sprak met hen over de samenwerking tussen mode en film. *The Perfect Cut* maakte onderdeel uit van het International Film Festival Rotterdam *Out of Fashion* programma. In het NAIM te Maastricht vonden in juni 2011 nog twee edities plaats met modeontwerper Carri Munden (GB) en fotograaf Michael James O'Brien (VS). In december 2011 vond de laatste editie plaats tijdens het FASH!ON/OFF Festival te Antwerpen in het Fotomuseum in samenwerking met Cinema Zuid. Te gast tijdens deze laatste editie was Boy London creator: de Brit Stephane Raynor. In een turbulente presentatie toonde hij aan dat Boy London nog steeds recalcitrant en revolutionair is.

INTERVIEWER ARI VERSLUIS MET GASTEN VAN THE PERFECT CUT. FOTO: MARCO VAN RIJLT.

Video's van alle gasten in *The Perfect Cut* reeks zijn te bekijken op www.vimeo.com/premsela

Trust Design/Trust This Breakfast Hele jaar Partner: Volume Magazine

Tijdens Premsela's project *Trust Design* wordt - in samenwerking met *Volume* magazine - aan de hand van vier verschillende thema's de relatie tussen vertrouwen en design onderzocht. Dit onderzoek gaat gepaard met verschillende publicaties van het tijdschrift *Volume* en paneldiscussies. In 2011 vonden er paneldiscussies plaats op 14 april, 14 september en 23 oktober. De eerste discussie vond op 14 april plaats tijdens de Salone Internazionale del Mobile in Milaan. Programmanager Tim Vermeulen sprak bij deze *Trust This Breakfast* met een panel deskundigen (onderzoeker en schrijver Scott Burnham, Lilet Breddels van het tijdschrift *Volume*, ontwerpers Joost Grootens en Alberto Meda, en Design Academy student Tamar Shafirir) over de vraag hoe design het vertrouwen van het publiek terug kan winnen.

Als onderdeel van PICNIC werd er op 14 september gediscussieerd met Scott Burnham, Lilet Breddels, ontwerpers Usman Haque en Richard Vijgen, en onderzoeker Katalin Gallyas van de gemeente Amsterdam, over de relatie van vertrouwen en design met 'the Internet of Things': de wereld van genetwerkte objecten en data-apparaten. De derde discussie vond op 23 oktober plaats tijdens de Dutch Designweek in Eindhoven en had als thema 'vertrouwen en geloof in relatie tot design'. Hier schoven, naast vast panelid Scott Burnham, ook ontwerper Mathieu Frossard, Corien Pompe (Chief Designer Colour & Material bij Volvo) en Matthijs van Dijk (hoogleraar Industriële Vormgeving en schrijver) aan. De vierde en laatste paneldiscussie vond plaats in februari 2012 en had als onderwerp 'Public Trust'.

De vier edities van *Trust Design* die in 2011 en begin 2012 verschenen. www.trustdesign.nl

premsela
.org/

**Nederlands
Instituut voor
Design en Mode**